

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajo. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Z jugoslovanskega bojišča.

Iz *Spljeta*, 15. sept. [Izv. telegram „Slov. Narodu.“] Iz Cetinja se poroča: Pod Bilekom, v Neglaju, onkraj Pljevalja, na Gačkom, v Zubcih, pri Novovarošu, na Bodovom — bili so zadnje dni boji. V prvem je ostalo nerazločeno kdo je zmagal, a drugod so zmagali vstaši. Turki povsod izgubili mnogo mrtvih in ranjenih, municije in hrane. Vstaši premestili na Ljubčnjo.

Iz *Spljeta*, 16. septembra. [Izv. telegram „Slov. Narodu.“] Una ustala (?). 600 novih vstajnikov pri Grahovu je pred sinoč udarilo na Bardak. Nevesinjski vstaši so udarili v turško vas Dobrica mej Stolcem in Blagajem in, zapalivši jo, vzeli 150 goved, 550 glav drobnice. Turkov je palo mrtvih 27, ranjenih je mnogo. (Iz tega telegrama smo izpustili več stavkov, ker so nam nerazumljivi. Sploh dobivamo za svoj denar vse telegrame iz juga v strašno pokvarjeni slovanščini. Gotovo so telegrafski uradniki slavanščine nezmožni. In vendar naše telegrafiste mej Nemce prestavljajo, tujce pa k nam silijo! Uredn.)

Vstaši so zopet obkolili Trebinje. Tako poroča carigradski vir v tistej sapi, v kateri tudi pripoveduje, da je turška vojska povsod zmagovala.

S Cetinja se telegrafira vtorek zvečer: „Denes so bili ostri boji na več krajih. Turki so bili povsod nazaj potisnjeni. Posebno so baje vstaši na Boborskem polju sijajne uspehe nad Turki dosegli.“

Praškej nekonfiscirani „Politiki“ od 14. t. m. se iz Cetinja 13. sept. telegrafira: „De-

našnji „Glas Črnogorca“ izreka pričakovanje da bode srbska skupščina za vojno izjavila se, ker to terjata vstane, bodočnost in blagost srbskega naroda. „Glas C.“ pravi koncem, da bode ves srbski narod tak proglas z navdušenjem sprejel, posebno pa Črna gora ki je zmirom pripravljena in sedaj samo čaka, da s Srbijo skupaj prične delo oslobojevanja.

Iz Carigrada se piše v „N. Fr. Pr.“ Sedanje razburjenje v Srbiji Turčijo jako vznemirja, kajti, ako se Srbi vzdignejo, vzdignili bi se na eni strani i Bulgari, na drugi Arbanasi, kakor bi tudi Črna gora v boj stopila. Sicer pa bi ugasnjeni (?) ogenj Bosni in Hercegovini zopet raznel se. Tacega požara se porta boji, za to mora inpozantno vojsko zbrati, in ob srbske in bolgarske meji postaviti.

Iz Bosne se „Obzoru“ piše, da sta pala Pecija in Ostojica samo zavoljo tega, ker sta bila presmelo pogumna in sta svoje čete razdelila, pak preveliki večini v roke prišla. Ali pogon imajo njuni bojovníki kakor poprej in vodje tega oddelka sta sedaj Damjančić in Babić. V kratkem bodo novi boji. 15. sept. zjutraj so slišali pri Dubici više Drakšenića hudo streljanje.

Nekonfiscirani dunajski „Fremdenblatt“ poroča: „Prvi trgovci v Banjeluki, Travniku itd. so v ječo vrženi. Turški okrajni glavar v Bihaću je dal trinajst trgovcev, ki so došli mirno v svojih štacunah sedeli, na železno verigo prikleniti in jih je dal kakor pse gnati v Predor, mej potom so bili tepeni in kamenovani. (Slede imena teh trgovcev.) Ali so pojmi v Evropi o jednacem ravnanji z državljani? vpraša nemšk list.

Zadarski „Narodni List“ poroča iz Kostajnice v Bosni: „Lepa polja i doline so zapuščene, kuruza krasna kakoršne davno nij bilo, a nema jo kdo spraviti, sliv je dosti, a nihče jih ne bode sušil, z jedno besedo: jedna najlepših dežel Evrope se vsled turških neznosnih nasilstev pustoši.“

Iz *Belgrada* 6. sept. [Izv. dop.*]

Slišali ste morda o nas, da smo šli iz Gorice na jug v boj, boriti se s krutim Turkom, pomagat nesrečnim bratom Bošnjakom in Hercegovincem, vzdihujočim pod težkim turškim jarmom. Odšli smo mi malo krdelec vkup in odšli so oni pred nami in za nami pridejo še.

Oprostite mi, da omenim nekoliko, kar smo doživeli mej vožnjo na Savi iz Siska v — Belgrad!

Da smo bili v Petrinji blizu Siska in prepričali se z vlastnimi očmi o revščini in nadlogi ovih bosniških pribeglih družin, da smo govorili z njimi, da so nas vsi moški, stari in mladi zagotovili, da kedar pridejo do sredstva ne bodo i oni zadnji, iti nad dušmanina, da je bil mej njimi tudi jeden turški pop, koji je z njimi ubežal na avstrijska tla, da dobivajo odrastenci po 7 novcev, otroci po 3½ novcev na dan iz erarične avstrijske denarnice, da imajo vse odraščene ženske na rokavu desne roke rudeč križ, znamenje, da so kristjanke; vse to ste uže gotovo izvedeli po drugem potu!

Iz Siska smo se odpeljali s parobrodom v ponedeljek (30. avgusta) rano o 5. uri! Nekako čudno nam je bilo pri srci, ko smo dospeli do turške meje; najraje bili bi uže

*) Da bi ne bili konfiscirani, morali smo iz tega dopisa mnogo brisati. Uredn.

Listek.

Višje dekliško izobraževališče v Črnej gori.

(Dalje.)

Stoprv v 30. in 40. l. tega stoletja se Črnagora še bolje obelodanila, ko je nekaj angleških, nemških, in francoskih pisateljev jo obiskalo, mej njimi Vialla, Boué, Wilkinson in Stieglitz. A zadnjih deset let gotovo nij jezdaril nobeden izmej nemških pisateljev, razven mene po gorskih poteh mej pečevjem Črnogore. In v resnici, nij čudo!

Pet dni se mora voziti od Trsta do boke kotorske. Od tu drži strma pot po skalovji, ta pot bi se lahko imenovala „skalnote stopnjice“ — na plató te imenitue in v rle gorske deželice, ki presega za več tisoč črevljev površje jadranskega morja. Ceste se stoprv zdaj delajo. A preje so razne doline in vasi združevala le zelo nevarna,

skoro nevozljiva pota, ki so vodila črez gorske robove in preko strmih prepadov. A še ta pota so se morala na mnogih krajih vdlati pomočjo smodnika ali dinamita v skalnate stene. „Gotovo se ničesa ne nahaja, kar bi bilo jednako tem potem ali stopnjicam vsekanim poleg prepadov v stene“ piše Cyprian Rober, v svojej zanimivej knjigi o teh poteh, in ne more se zadosta čislati čudovita varnost slovansko-grških konj, kedar se spuste v dir.“ I voz nij Čnogorec do novega časa poznal. Kar pa se postrežbe po gostilnah črnogorskih sel tiče, kjer pa jih tudi nij ravno premnogo, je pa vse kaj drugega, nego v kakem evropskem hôtelu; tu je treba prelaziti, sedé na gorskem konji, preje kakih dvanajst ur, potem še le se po mnogem trudu odpočiješ v kakej ozkej kamenitej utici, kjer dim nema družega izhoda, nego skozi okno ali duri. Na stenah ne najdeš tu družega, kot sv tlo gospodarjevo orožje, ves njegov kinč in ponos. S tem orožjem

so se uže njegovi prededi bojevali mnoga stoletja proti ljutemu Turku za slobodo zlatno in samostalnost!

Se li sme in more torej kdo čuditi v takih okoliščinah, da je bila Črna gora skoro do najnovejše dobe ena najnepoznatejših in zaničevanih dežel evropskih? Gotovo ne! Isto tako nij čuda, da se veruje še celó mej izobraženimi krogi evropskih glavnih mest v tiste zastarele pripovedke o osveti, odvedenji, ropu in umoru, o odrezanik turških glavah, kar pa se je v Črnej gori uže zdavnaj pozabilo!

Po tej kratkej razpravi kulturnih zadev v Črnej gori povabim čestite čitatelje in čitateljice poroditi višje dekliško izobraževališče v glavnem mestu, in upam, ka mi konči pritrdé, da se je moč višje dekliške izobraževalnice meriti z vsakim enakim izobraževališčem pri nas. Pred tremi leti so stanovale učiteljice in gojenke še v nekem konci stare knežve palače; tu je stanoval

takrat skočili iz parobroda, priplavili do brega, do turške zemlje. . . . A kaj hočemo; znabiti da je bolje bilo, da smo se dalje peljali; kdo vé, kaj bi se bilo še z nami zgodilo! Dobro pol ure pred prihodom v Gradiško videli smo uže mrtvece plavati po Savi, mrtvece na plitvih krajih, mrtvece o bregu, mrtvece v šumovji na turškej zemlji. Videli smo mrtva trupla ljudij (moških, ženskih, otrok), mrtva trupla živine: prašičev, ovac, volov in krav! Cele črede ovac so se pasle o bregu Save na turškej strani, cele črede prašičev valilo se je po pesku in krulilo brezgospodarja. Ure in ure smo se vozili, o bregu cela krdela živine goveje, prascev in ovac, a niti sledu živega človeka! Le tu pa tam videli smo družine, koje so ravno kar prebrodile Savo in srečno došle na Avstrijsko. Na obrazu se jim je poznala zadovoljnost, da so si svesti svojega življenja, mej tem ko so na onej strani Turki z golimi sabljami v roci gledali je, in od jeze bili kar zeleni!! Kaj so imeli mej soboj, tega ne vem; a dozdeva se mi, da so Turki lovili Bošnjake, in ti nezmožni ubraniti se, ubežali so črez Savo, nekateri s čolnom, drugi preplavali, seveda nekateri srečno, a drugi so morali svoj ubeg drago plačati, — sè svojim življenjem. In zopet so pretekle ure in ure, zopet nismo videli nič živega, le — mrtvece! Le včasih videli smo kako turško „karaulo“ (turško stražnico, stražo), blizu nje jednega ali dva Turka vojaka, koja sta na bregu stražila in branila Bošnjakom prehod črez Savo! V kakej šumi so čepeli po trije, štirje ubogi Bošnjaki in se skrivali pred turško sabljo. Oplašeni begali so v zatišje, videči prihajati naproti naš parobrod v strahu, da bi ne bili sami Turki na njem! Motili se niso v svojem mišljenju, jer na našem parobrodu peljalo se je več Turkov, o kojih si pridržujem kasneje kaj ziniti in spregovoriti o njih.

Na avstrijskej strani videli smo blizu Svinjaka naše ulance na konjih sè sulicami stražiti, koga? ne vé! — Pozabiti ne smem, da sem tudi videl na Turškem, se ve da, to je samo ob sebi razumno — na obrežji Save, da so trije Turki jednega Bošnjaka lovili in s kamenjem lučali; kaj jim je revež učinil, to mi nij znano! Gotovo tudi on nij doživel večera! Vseh mrtvecev (ljudij) videli smo

okolo 20. V vodi potonilih je veliko in veliko, in da jih je bilo zopet v šumovji veliko, to so nam bili zadostni dokazi črni gavrani, kojih cela krdela so se podila okolo kacega zatišja, okolo kacega grma, in po vodi vedno okolo jednega in istega kraja letati.

Na Parobrodu bili smo vseh narodov: Slovenci, Hrvatje, avstrijski Srbi (iz Klenaka, Mitrovič), pravi Srbi, turški Srbi (Bošnjaki), Turki, Dalmatinci, dva Črnogorca, koja sta šla študirat v Belgrad, Nemci (Prusi), Italijani. Z vsacim smo nekoliko govorili, da smo poizvedeli misel njihovo o sedanjem političnem stanju; izven Turkov bili smo vsi enih mislij! Govoril sem turški z dvema turškimi brzojavnimi uradniki, koja sta oddala svoji službi i se odpovedala! Pripovedovala sta mi o turškem redu, o turškej snagi, o Turcih sploh, da nemajo več poguma, da njihov bataljon vojakov šteje okolo 500 mož, da nijsta ona dva uže več časa potegnola svoje plače, in vsled tega odrekla se službi; jeden mi je pravil, da gre na Grško v svojo pravo domovino; drugi pa, da ide najprej v Carigrad k svojim staršem, da se tamo poravna še nekoliko zarad svojega premoženja, i zatem da ide v Pariz i začne kupčijo. On je uže bil poprej dve leti na Francoskem pri kupčiji, i to mu tudi verjamem. Jer francoski je govoril izvrstno! Prav prijazna sta bila; dala sta mi bila okusiti nek sad, meni poprej popolnem neznan „oras“, „indistan dzenizi“, iz Arabije, oblika, kakor pri nas jabolko, le bolj debelo, i olupek je temno višnjev; okusa ne morem popisati, ker ga nij imel! — Z jednim Bošnjakom smo se več časa zabavali; pripovedoval nam je prav flegmatično, kako se je uže boril s Turki blizu reke Vrbasa, da ide sedaj v Šabac (srbski trg) spraviti v zavetje „svoju ženu z djecu“, (koje je imel soboj), i potem da ide zopet nazaj borit se. Rekel nam je, da vsi, koji se tamo vojskujejo, so enih mislij, namreč rajši umreti, nego še tako živeti v vednim strahu pod Turkom! Na naše vprašanje, kde imajo orožje, zagotovil nas je, da imajo v (neka vas na avstrijskej meji), blizu 4 do 5 tisoč pušk in da se pripravljajo! In veliko družega nam je pripovedaval, česar pa mi nij treba vsega omeniti. Omenjena dva momaca Črnogorca

vprašali smo, kaj bi napravili, da so v Belgradu škole zatvorene; „dakle čemo ič nad Turčina“, odgovorita nam!! — Posebno smo se smijali z necim mladim Turkom, koji je bil na jedno oko popolnem slep, a na drugo nij skoro nič videl; ta je bil tako strasten, da je bil precej pripravljen, udariti, koji bi ga kaj dražil; družega jezika nij razumel, nego samo turški, klical se je, ako se dobro spominjam: „Amadi Efendi“; da smo se razumeli z njim, služili so ostali Turci za tolmače (vsi ostali Turci izven omenjenega govorili so srbski.) Sprva se je hvalil, da zna francoski, kar me je bilo jako vzradostilo v svesti si, sedaj se bodeš pa tudi s tem nekoliko pogovoril! A, ko ga vprašujem, prepričal sem se, da nič ne razume. Zvečer, ko smo bili združeni spodaj v sobici pri večerji, ga je bil jeden mlad Slovák, koji je gladko govoril turški in grški, razžalil; Turek prične vpiti in rjoveti, da je bilo groza; naposled popahne svojega razžaljenika, da bi bil oni gotovo padel, da bi ne bili zadaj mu drugi. — Kakor smo iz gotovega vira poizvedeli, ostane Srbija tudi sedaj pod novim Rističevim ministerstvom nevtralna, dokler se ne bode čutila prisiljena po turških činih na Drini, na srbskej zemlji, da se še prigodé reči, kakor so se uže prigodile! — Tukaj se nabira armada prostovoljcev, koji odidejo precej v Šabac! Govorili smo z gosp. Stratimirovičem, koji biva tukaj in ima sedaj glavno vlogo! Okoliščina bila je tudi nanesla, da sem imel čest, govoriti z gosp. Davorin Jenkom. — Za sedaj naj zadostuje; v najkrajšem časi, ako nas bog živi, poročal vam bodem iz katerega družega kraja, bližje Turčije!

Slavomil Dutoveljski.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. septembra.

Cesarica se je od svojega padca raz konja skoro uže popolnem okrevala.

Na *Češkem* se uže začenja zopet volilno gibanje, ker se bode prihodnji mesec volilo „v državni zbor.“ Stari in mladi si bodo zopet v hudem boji nasproti stali in slovansko moč mej soboj slabili si. Ali nij izgleda, da bi se stranki pomirili na podlagi poštenega kompromisa.

v 40. letu Peter drugi, „reformator“, ko sta ga ondi obiskala Wilkinson in Stieglitz. A denes ima dekliško izobraževališče uže svoje navlašč v to svrhu sozidano poslopje.

In kako veličestno poslopje! Dviga se na enem izmej treh velikih trgov glavnega mesta; zadnja stran je obrnjena proti pečini, črez katere se pride iz cetinjske ravnine k bregu skodrskega jezera, a sprednja gleda na novo kneževo palačo, ki jo zaseda danes knez Nikola prvi sè svojo družino. Poslopje ima pritlični oddel in gornje nadstropje, in je jako široko, kajti ima sedemnajst oken. K glavnim vratom drži nekaj stopnjic. Zvnanje stene so pobeljene, a zelene zatvornice in zeleno pobarvana vrata posebno kinčajo veličestno poslopje. Dalje je to i najlepše poslopje celega mesta. Na zadnji strani obdajate dve krili, v kojih so gospodarstveni prostori, lep dvor. Za tem dvorom je obzidan vrt, na kojem posedevajo učiteljice in gojenke v lepih poletnih dneh mej urami, kedar nemajo opravila v

šoli ali sè samoukom; tu se šetajo, telovadijo itd.

Vrtu nasadi in gredice, se vé, so se še le nasadili; drevesom je treba še rasti, prej ko bodo senčila — a vsaj je celo poslopje še le leto dni staro, in tako se bode dalo s časom i tu kaj lepega izvesti. Za dve leti, postavim, bode uže krasen vrt.

Nu, vstopimo! Tu je veličesten in prostoren hodnik, in široke, svitle stopnjice vodijo v gornje nadstropje. Prej pa, ko idemo dalje, da si ogledamo sobo predstojnice, razne učilnice, obednice in bivališča učiteljic in gojenk, — spregovorimo še v napravi, stolicah in namenu izobraževališča.

To izobraževališče se je osnovalo leta 1869 na povelje zdanjega kneza, iz rodovine Petrovičev, kateri si je pridobil uže mnogo zaslug za civilizacijo in omiko svojega ljudstva. Ta rodovina se ponaša uže poldrugo stoletje mnogimi vladalci, ki se svetijo kot reformatorji, državniki in junaki v zgodovini črnogorskeje.

Knez, še zelo mlad mož, jedva 34 let star se je izobrazil v Trstu in Parizi, je uvidel, da se mora izpremeniti socijalno razmerje črnogorskega ženstva, da bi na ta način močnejše vplivalo na odgojo in izobraženje bodočega zaroda. Črnogorka je vsakako spremljevalka in pomagalka svojemu možu, kojega spremlja večkrat celo v vojsko in se maščuje nad smrtjo njegovo. Ona je v istini mati svojih otrok, ki jo bolj ljubijo, nego v marsikojih tako zvanih civiliziranih deželah. A njeni socijalni položaj je vendar le možu zelo podređen. Ona mora nositi vse težnje gospodarstva, katere se dozdevajo možu nevredne njegovega značaja. Mej tem, ko se ona trudi in muči, puši on leno iz pipe ali pa se pomenkova sè svojimi prijatelji. Ona ga ne spremlja pri šetanju, njeni delokrog je dom, a čoma je ona služkinja. Kakor v iztoku in pri Morlakih, tako je i v Črnej gori običaj, da se pred tuji svoje žene ni ne omeni; ako pa se temu ne more ogniti, tedaj se Črnogorec tako rekoč opra-

Hrvatski poslanci na ogerskem zboru bodo po Mrazoviču nasvetovali, v adreso sprejeti pasus, naj se vsa vojna granica kmalu s Hrvatsko zedini.

V **ogerskem** zboru je srbski poslanec Miletić nasvetoval in bral posebno adreso, ki govori tudi v avstrijskih razmerah. Predsednik je rekel, da bi mu bil besedo odtegnil, ko bi bil to govoril, kar je pisano, in zavrgli so osnovo.

Vnanje države.

Srbske skupščine adresni odbor nij edin glede adrese. Večina hoče prepustiti modrosti vlade, ali se odloči za vojno s Turki ali ne, manjšina pak zahteva, naj se v adreso postavi pasus, kateri od vlade zahteva Turčiji vojno napovedati. Vseled tega bodete najbrž dve adresi v skupščini predloženi.

Don **Karlos** je izdal zopet proglas, v katerem pravi da bode ali zmagal ali pa pri znožji svojih kanonov umrl. Če se ne bode premislil.

V **Bagdadu** so Mohamedani necega juda, ki so ga obdolžili da je boga klel živega sežgali.

Hollandci imajo po letošnjem proračunu za 1876 leto dobička od svojih indiških posestev enajst milijonov.

Dopisi.

Iz Pivke, 15. sept. [Izv. dop.] Vrla zagorska čitalnica napravila je v nedeljo 12. septembra veselico s tombolo na korist stradajočim na avstrijska tla pribeglim Hercegovcem.

Veselice udeležilo se je precejšno število Pivških rodoljubov, pa tudi iz bližnje Bistrice zapazili smo nekoliko gostov. Čisti dohodek na korist Hercegovcem znaša 20 goldinarjev. Povod tej veselici dal je vrli narodnjak Zagorski učitelj g. Hrabroslav Legat, in njemu gre zasluga, da se je veselica vrla dobro izvršila.

Ko se zberemo gosti na večer na gosp. Domiceljevem dvorišču, vstopi se g. Legat na oder, kojemu napis je bil: „Za stradajoče Hercegovce,“ ter nagovori zbrane goste s primernim govorom.

Ko g. govornik dokonča svoj govor, doni mu pohvala od vseh strani, kar nam je bilo znamenje, da je govoril iz srca vsih pričujočih bratoljubov. In nijamo se varali. Kajti čisti dohodek od tombole znači nam, da je vsak pričujoči domo- in bratoljub, tako tudi domorodkine, dejansko pokazal,

vičnje, kot: „Oprostite, moja žena; oprostite moja sestra,“ kakor, da bi imenovanje gospojinega imena onečestilo možovo dostojanstvenost. A ona sama ne vidi nikakega poniževanja niti v tem ravnanju, niti, kedar poljubljuje možovo roko. Od druge strani pa jo varujejo pred vsakim onečestljivim ravnanjem, pred vsako surovostjo hrabri moževi nazori, kojemu se dozdeva ona slaba, revna, pomoči potrebna ženska. Kot revno in slabo čisla jo i ljudstvo sploh, tako da se zaupa brez strahu celó tujcu, kajti vè, da se jej nij bati od njega nikakega onečistenja česti. V nobenem slučaju pa ona nij igračica svojemu možu in njegovim muham, kar ravno se čestokrat zgodi v civiliziranih deželah. Da bi se kdo pregrešil zoper svojo ženo sè surovostjo, ali da bi jo celó tepel ali trpinčil, to se v Črnej gori niti misliti ne dá.

(Dalje prib.)

da ima bratoljubno in sočutno srce za nesrečne mu jugoslovanske brate.

Želimo, da bi tudi druge velike in male sestrice po Sloveniji posnemale vrla Zagorsko čitalnico. Da se bo to gotovo kmalu zgodilo, nad tem ne dvomimo.

Iz Gorice, 15. septemb. [Izv. dop.]

Na tukajšnji c. k. kmetijski šoli se je 13. septembra pričel kmetijski tečaj, v katerega sta zraven drugih g. učiteljev iz Primorskega in Dalmacije tudi dva g. učitelja iz Kranjskega poklicana. Podučevalo se bode vsak dan do pola dne po tri in po pola dne po eno uro. V sredo in soboto bode praktični razkazi. Gospoda učitelja Povše in Kuralt sta g. slušatelje kmetijskega tečaja pozdravila in njim priporočala kratki čas, ki je odločen za predavanje mnogih predmetov, kakor: obdelovanje zemlje, rastlinoreja, kletarstvo, trtoreja, reja murl, sadjoreja, sviloreja, živinoreja in ekonomija, prav dobro porabiti. Kmetijski tečaj se bode končal 12. oktobra s pismenim in ustnim izpitom.

Iz Dunaja 13. sept. [Izv. dopis.]

Znano vam je, kako podlo piše „N. Fr. Pr.“ o boju hercegovinskih sokolov za „slobodo zlatnu“, toda manje znano vam utegne biti pisava tukajšnjega nemškega „trottelblatta“ „Hans-Jörgel“, zatoraj vam podajam iz poslednje številke mejhen poskus nemške finosti. Nemški „Hans-Jörgel“ piše: „More-li biti na svetu kaj bednejšega, ko vstajniška sleparija, katero so tam doli uganjali? Komur so deželne razmere znane, nij niti trenotek dvomil, kako bo stvar izpadla. Obžalujemo le, da so se nekateri listi temu sleparstvu pridružili, ter ovčje tatove za bojevalce svobode in bojazljivce za junake prolaševali.“

Svetovna zgodovina nijma primere takovej bojazljivosti, ko ona ki je vstajnike (?) od obleženega (??) Trebinja gnala, in tako sramotnemu begu, kot je bil oni iz Duškega Monastira. Bojevalo se je samo nekoliko prenačencev, ki so od dalječ prišli.“

In dalje: „Kako pride Avstrija v pomajnih krajinah k zadači, da mora 12000 do 16000 starčkov, žená in otrok, katere so nam gospodje ovčji tatovi pred odhodom na bojišče sem poslali, rediti?“

Krona vsemu pa so naslednji stavki: „Fej te bodi! Gabi se človeku pred to sodrgo, ki iz smrdljivega ponosa ne vé, kaj bi počela in je razven tega polna vsakoršne podlosti. General Klapka je v svojem pismu dobro označil to žvepleno sodrgo („Schwefelsbände“). Še enkrat moje odkritosrčno: Fej te bodi!“

Tako piše nemšk list, katerega manje izobraženo dunajsko občinstvo rado bere. Tako se razširja mej nižjimi vrstami avstrijsko-nemškega ljudstva tako imenovano javno mnenje o Slovanih. — Toda vsi takovi izlivi nemške perfidnosti in neotesanosti ne bodo mogli zabraniti, da se Slovani kot jedini kulturni živelj turškega carstva od stoletnega utiskovanja in nečloveškega gospodarenja svojih turških zapovedovalcev končno osvobodijo.

Domače stvari.

— (Na korist dramatičnega društva) bode prihodnji teden kegljanje na čitalničnem kegljišči.

— (Družbenikeslovenskega učiteljskega društva in „Narodne šole,“) „Tov.“ opominja na zborovanje 23. t. m. — Pokažimo — pravi — s svojim zborovanjem, da še nij ugasnil v našem srcu ogenj domoljubja, ki nas je ogreval in nas še sedaj ogreva v ljubezni do domovine k požrtovalnosti in delavnosti.

— (Ljubljanske šole) srednje in ljudske šole so se začele 16 t. t. m., isto tako tudi c. k. učiteljišči in vadnici.

— (Iz Črnomlja) se piše „Tov.“: Črnomeljsko učiteljsko društvo imelo je 19. p. m. zbor v Dragotušu. G. podpredsednik Borštnik odperl je zbor s kratkim pozdravom. Prebral se je zapisnik zadnjega zborovanja. Na dnevnem redu bilo je: 1. G. predsednik Stanonik razloži nekoliko opovire sedanjemu delovanju društva. 2. Kako bi se društvo zopet okrepilo in oživelo? 3. Posamezni nasveti udov.

— (Med) je bil v Ljubljani zadnji semanji dan po 22 gld. cent.

— (Povozil) je kočevski poštar pri rožnih ulicah v Ljubljani neko staro žensko tako, da je nevarno bolna v bolnico prenesena.

— (Tatovi) so ulomili po noči od nedelje na ponedeljek v loterijo „Zlati luknji“, kder so ukrali črez 36 gl. Policije nij bilo tu nič blizu, ali drug večer jih je cela kopa oblegovala „narodno tiskarno“ celo noč, da bi konfiscirani „Slov. Narod“ ne ušel.

— (Ropanje.) Iz Krškega se nam piše: Pred necimi dnevi je poročal „Slov. Narod“ kako mala je varnost posestnikov tu v bližini. Tudi denes vam poročam enak slučaj. Blizu sv. Duha napala sta dva pobalina posestnika Jože Pirca iz Nove gore in mu zapadno vzela 55 gl., nakazani čin sodnji, in hvalevredna žendarmerija prignala lopova v sodnijsko varstvo.

— (Zahvala.) — Pri Koširju na Brodu pod Šmarno goro so nabrale vrle domorodkinje v pušici za „Narodno šolo“ zopet 9 gl. 15 kr. — Domorodnej biši in vsem dariteljem izreka za ta lepi dar naj toplejšo zahvalo Odbor „Nar. šole“.

Razne vesti.

* (Dve sto ljudi utonilo.) Grozoviti dogodek pripetil se je 1. avgusta, kakor poroča „Times of India.“ Romarji, ki so prenočevali na kraju neke reke istega okraja, pobrala jih je povodenj in so vsi utonili.

* (Čednost se poplačuje.) Londonski časniki javljajo, da je gospica Dickinson, junakinja velikanske pravde, z oberstom Backer dobila uže nad dve sto ženitvanskih ponudeb. Mej ponudniki je mnogo udov visoke aristokracije in obojih komor. Pa kaj so vse ženitvanske oznanila in zakonske pisarne proti tej nevarnej reklami obersta Backera? V prihodnje bode gotovo marsikatera gospica v kaki samotni vagon stopila s željo, da bi jej bog pripomogel k kakemu atentatu s srečnim izidom.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezní, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih i otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprehajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo,

šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosenih, ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolj, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravljenega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Déde, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravljenega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalessière Du Barry v mnogih slučajih nagrađi vsa zdravlja. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravljeni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalessière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gleda vašega zdravlja, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalec gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalessière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalessière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spričevalo št. 76.921.

Obergim pern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je že bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalessière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalessière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravlja nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalessière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospod v. Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespauji, treslici na vseh udih, shujšauji in hipohondriji.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespauji in hujšauji.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušateljja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalessière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na cen, gledé hrane.

V plehaeta pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalessière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalessière-Chocolatée v prahu in v ploščicah 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 238 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 3, v Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birn-

bacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovcih pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varazdinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijakih trgovcih tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih. (221)

Dunajska borza 16 septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankoveih	70 gld. 35	kr
Enotni drž. dolg v srebru	74	—
1860 drž. posojilo	112	80
Akcije narodne banke	930	—
Kreditne akcije	215	20
London	111	75
Napol.	8	91 1/2
C. k. cekini	5	29 1/2
Srebro	101	80

Loterijne srečke.

V Trstu 11. sept.: 53. 33. 64. 46. 11.

Razglas

zarad štipendije v korist dijakom višjih tehničnih učilišč.

Od 4 štipendij, ki jih je društvo tukajšnje hranilnice ustanovilo v korist na Kranjskem rojenim dijakom višjih tehničnih učilišč, so od šolskega leta 1875/76 dalje dve z letnim dohodkom 157 gold. 50 kr. a. v. izpraznjene.

Prošnje za podelitev teh štipendij s priloženim rojstvenim in krstnim listom, s šolskimi izpričevanji in z dokazom potrebnosti in lepega vedenja naj se oddajo

do 15. oktobra t. l.

ravnateljstvu hranilnice. (313)

Ravnateljstvo hranilnice

v Ljubljani, 15. septembra 1875.

Br. 108.

Natječaj.

Na velikoj gradskoj realci u Osieku u Slavoniji traže se uslied dozvole vis. kr. zem. vlade, odjel za bog. i nastavu, br. 3565 za buduću školsku godinu 1875/76 četiri namjestna učitelja i to:

1. za matematiku i prirodopis;
2. za opisno mjerstvo i matematiku;
3. za hrvatski jezik;
4. za zemljopis i poviest.

S ovimi mjesti skupčana je godišnja nagrada od 600 for. a. v. Tko jedno od ovih mjestah postiči želi, neka se čim prije molbenicom obrati na podpisano ravnateljstvo realke. Po okolnostih uzeti će se i onakov molitelj, koji neima propisana trogodišna tehničkoga ili sveučilištnoga.

U Osieku, 7. rujna 1875.

Josip Vitanović,

ravnatelj.

(304—3)

Tržne cene

v Ljubljani 15. septembra t. l.

Pšenica 5 gld. 10 kr.; — reš 3 gld. 60 kr.; — ječmen 2 gld. 30 kr.; — oves 2 gld. 10 kr.; — ajda — gl. — kr.; — prosó 2 gld. 50 kr.; — koruza 3 gld. — kr.; krompir 1 gold. 60 kr.; — fižol 5 gld. — kr.; masla funt — gld. 52 kr.; — mast — gld. 48 kr.; — špeh frišen — gld. 44 kr.; — špeh povojen — gold. 42 kr.; jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 27 kr.; — teletnine funt 23 kr.; svinjsko meso, funt 28 kr. — sena cent 1 gld. 25 kr.; — slame cent 1 gld. 25 kr.; — drva trda 6 gold. 60 kr.; — mehka 4 gld. 80 kr.

Kuharico,

ki zna prav dobro kuhati in perilo likati išče za dobro plačo neka družina na spodnjem Štajerskem. **Kranjico** bi posebno radi imeli. Natančnej naslov pové opravništvo „Slov. Naroda“. (30—2)

Lekarna Piccoli.



Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfins

de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. dto. de Reseda flacon 1 gld.

Esprit dto. dto. de Ylang-Ylang

flacon 1 gold.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje.

Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij. Velika poraba je najboljše spričevalo. Vsaka gospodinja bode tako zdravilo pri hiši imela. Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda.

Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold. (132—101)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Tuji.

15. septembra:

Evropa: Razpotnik iz Trsta. — Berdsky iz Brna. — Martelanec iz Trsta. — Schweighofer iz Gradca. — Fuchs iz Gorenjskega. — Jeglič iz Celja. — Gibel iz Gradca.

Se priporoča vsem č. učiteljem in drugim.

Vse šolske knjige

iz c. kr. zalogo šolskih knjig na Dunaji — slovenske in nemške, ki so dopuščene in se rabijo v ljudskih šolah, dobivajo se pri

Henriku Ničman-u,

bukovcezu na Starem trgu, hiš. šte. 16.

Zraven šolskih knjig je tu tudi na prodaj mnogo najnovejšega in pripravnijšega pisalnega in risarskega orodja, kakor razni pisni, lepopišni sešitki, razno stigmografske risanke itd. itd. (314—1)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Za saisono!

Vedno velika in bogata zaloga volnatega blaga za obleke, Rips, Lustre, Diagonal in blago za plaide, stanovitne barve Kosmanoser-berkal, moderna barhenta za oblačila, vrvičasti in piket-barhent.

Najnovejši: Kniker boker in tartif nopé.

27 kr.

Žametasti in sviinati traki, široke preproge (tepihe), 4/4 in 5/4 šir. laneno, prejno in usnjato platno, 9/8, 5/4 in 9/4 šifon, lanene-damast-brisavke, servijete, atlas-gradl, sedne, mrežne in mušelinaste pregrinjala, oksford za srajce in drugo manufakturno blago.

Laneno in moderno blago,

garantira za dobro in stanovitno blago,

vse doma izdelano.

Naslov: Fabrikna zaloga in glavna zaloga blaga prve združene gorske tkalske konsorcijske fabrikantov, Dunaj, Mariahilferstrasse 72.

Pošiljatve vrše se brzo proti poštnemu povzetju.

Izgledi zastoj in frankirani.

(301—2)

Lestoma in ssk „Narodno pekarne“.